

Komu dotację, komu?

Wsparcie unijne dla przedsiębiorców po 2013 roku

Już od dłuższego czasu docierają z mediów informacje o nowej perspektywie finansowej. Zapadły już najważniejsze decyzje w sprawie unijnego budżetu na lata 2014-2012. Polska ma otrzymać 72,9 mld euro na realizację polityki spójności. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego opracowuje nowe dokumenty i zasady, zgodnie z którymi możliwe będzie korzystanie z unijnego wsparcia. Na pierwsze konkursy przyjdzie nam niestety jeszcze trochę poczekać.

Nie wiemy na razie, jak dokładnie będą wyglądały poszczególne programy operacyjne, ile pieniędzy zostanie przyznanych na poszczególne priorytety i działania. Jednak wiedza ogólna na temat kierunków polityki spójności, najważniejszych celów zaplanowanych na kolejne siedem lat, pozwala przedsiębiorcom odpowiednio ukierunkować swoje plany inwestycyjne.

Ogólne założenia dla nowego budżetu

Najważniejszym kierunkiem, w jakim ma podążać Polska w nowej perspektywie finansowej, jest **rozwój innowacyjności firm oraz finansowanie badań naukowych na uczelniach** (również ze środków prywatnych). Zarówno w programie Inteligentny Rozwój (następca Innowacyjnej Gospodarki), jak i w programach regionalnych będą dostępne środki na budowanie w firmach większego potencjału badawczo-rozwojowego (B+R, tworzenie i rozwijanie komórek badawczo-rozwojowych) i współpracę z naukowcami.

To właśnie **przedsiębiorcy będą głównymi odbiorcami unijnej pomocy** w kolejnych latach – ok. 35 mld euro zostanie przeznaczonych na wspieranie szeroko rozumianej przedsiębiorczości: inwestycje, badania i rozwój czy szkolenia. Podniesieniu konkurencyjności polskich przedsiębiorstw będzie służyło szereg instrumentów wsparcia, m.in. tworzenie i rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach, wzrost innowacyjności przedsiębiorstw poprzez wsparcie wdrożenia własnych lub zakupionych wy-

ników badań naukowych, technologii, praw do własności intelektualnej czy wsparcie dostępu przedsiębiorstw do kapitału zewnętrznego na innowacje poprzez rozwój instrumentów finansowych.

Pieniądze mają być przyznawane w ramach sześciu programów krajowych, w tym jednego ponadregionalnego dla województw Polski wschodniej i szesnastu regionalnych. Zgodnie ze wstępnym podziałem środków ponad 28 mld euro będzie przeznaczonych dla poszczególnych województw na programy regionalne, ponad 21,5 mld euro przypadnie na Infrastrukturę i Środowisko, 7,3 mld euro na Inteligentny Rozwój, 2,2 mld euro na program Wiedza, Edukacja, Rozwój, 2 mld euro na Polską Cyfrową, 1,7 mld euro na Polską Wschodnią i 0,5 mld euro na pomoc techniczną.

Wstępna propozycja podziału środków dla poszczególnych programów krajowych (w mln euro)

Infrastruktura i Środowisko	21 533,9
Inteligentny Rozwój	7 233,6
Wiedza, Edukacja, Rozwój	2 228
Polska Cyfrowa	1 971,8
Polska Wschodnia	1 713,1
Pomoc Techniczna	540,3

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (POIR)

Będzie to program, którego celem jest pobudzenie innowacyjności gospodarki, w szczególności wzmocnienie współpracy przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi w celu komercjalizacji wyników ich pracy. Jako następca Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka będzie miał znacznie mniejszy zakres działania – projekty o znaczeniu ogólnopolskim dotyczące np. e-administracji czy infrastruktury telekomunikacyjnej będą teraz realizowane w ramach Programu Polska Cyfrowa.

Głównym celem, jaki stawia przed sobą POIR, jest wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji. W ramach programu wsparcie będą mogły otrzymać projekty realizowane w formule „od pomysłu do przemysłu”, co oznacza wsparcie całego cyklu tworzenia innowacji: od badań naukowych przez wdrożenie prototypu aż do wprowadzania na rynek gotowego produktu.

Odbiorcami POIR będą zarówno przedsiębiorstwa, jak i jednostki naukowe oraz klastry, parki naukowe, centra transferu technologii i inne instytucje otoczenia biznesu. Dostępne będą dwie formy finansowania inwestycji realizowanych w POIR: bezzwrotne dotacje i instrumenty zwrotne.

Regionalne Programy Operacyjne

Unijne wsparcie na rzecz podnoszenia konkurencyjności MŚP będzie realizowane głównie na poziomie regionów ze względu na lepsze dostosowanie podejmowanych działań do potrzeb rozwojowych danego terytorium. Dalsza decentralizacja systemu spowoduje, że zwiększy się wpływ samorządów województw na politykę spójności, ale też odpowiedzialność za jej realizację.

O ponad 20 pkt proc. wzrośnie udział funduszy strukturalnych zarządzanych regionalnie. W obecnej perspektywie finansowej na poziomie regionów zarządzanych jest ok. 37 proc. funduszy, a w nowym okresie programowania

będzie to aż 60 proc. Urzędy marszałkowskie będą zarządzały ponad 28 mld euro (o prawie 11 mld euro więcej niż obecnie). Dysponować będą środkami pochodzącymi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), wspierającymi inwestycje (ok. 20 mld euro), ale też z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), przeznaczonymi na działania miękkie (w tym szkolenia).

W każdym z programów regionalnych będą dostępne środki dla przedsiębiorców. Można będzie uzyskać z nich wsparcie na **działania zwiększające konkurencyjność przedsiębiorstw, w tym inwestycje w rozwój kadr i kompetencji**, a także wzmacniające regionalne strategie inteligentnych specjalizacji. Zmieni się w stosunku do obecnego okresu struktura programów regionalnych – staną się one dwufunduszowe, czyli możliwe będzie w nich korzystanie zarówno z EFRR, jak i EFS. Pomoc z obu funduszy ma się uzupełniać, co powinno dać bardziej kompleksowe wsparcie dla projektów.

Co istotne, w nowym okresie **każde województwo dostanie więcej pieniędzy niż w obecnej perspektywie**. Najwięcej funduszy, ponad 3 mld euro, dostanie w ramach RPO woj. śląskie (obecnie dysponuje 2,34 mld euro). Na kolejnym miejscu pod względem kwoty dofinansowania jest Małopolska, która otrzyma 2,58 mld euro, a na trzecim miejscu jest Wielkopolska – 2,2 mld euro. Najniższe wsparcie otrzyma województwo lubuskie – 813 mln euro,

Województwo	Pułap pomocy w perspektywie 2007-2013			Pułap pomocy w perspektywie 2014-2020			Różnica w punktach proc.
	Firmy duże	Firmy średnie	Firmy mikro i małe	Firmy duże	Firmy średnie	Firmy mikro i małe	
dolnośląskie, śląskie wielkopolskie	40%	50%	60%	25%	35%	45%	-15
kujawsko-pomorskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, opolskie świętokrzyskie	50%	60%	70%	35%	45%	55%	-15
lubelskie, podlaskie, podkarpackie, warmińsko-mazurskie	50%	60%	70%	50%	60%	70%	0
pomorskie, zachodniopomorskie	40%	50%	60%	35%	45%	55%	-5
mazowieckie (powiaty):							
ciechanowsko-płocki				35%	45%	55%	5
ostrotęcko-siedlecki				35%	45%	55%	5
radomski				35%	45%	55%	5
Warszawa	30%	40%	50%	15% (10%)*	25% (20%)*	35% (30%)*	-15 (-20)*
warszawski wschodni				35%	45%	55%	5
warszawski zachodni				20%	30%	40%	-10

*Wartości w nawiasach będą obowiązywać od 1.01.2018 r.

ale to i tak większa kwota niż dostępna obecnie. W programach regionalnych możliwe będzie otrzymanie wsparcia nie tylko w formie bezzwrotnych dotacji. Większy nacisk niż dotychczas zostanie położony na finansowanie projektów w formule instrumentów finansowych (pożyczek, gwarancji, poręczeń dla przedsiębiorców), co więcej, dopuszczalne będzie łączenie w jednym projekcie wsparcia dotacyjnego i zwrotnego. Z praktyki wynika, że inwestycje finansowane w formie zwrotnej są co do zasady lepiej przemyślane, bardziej ekonomiczne oraz w większym stopniu wpasowują się w potrzeby społeczno-gospodarcze niż inwestycje finansowane wyłącznie w formie dotacji.

Mapa pomocy regionalnej na lata 2014-2020

Nowa mapa pomocy regionalnej pogorszy konkurencyjność niektórych województw (niższy poziom dofinansowania), innych zaś poprawi. W przypadku części województw poziom dofinansowania będzie taki sam jak obecnie.

Wielkość dopuszczalnej pomocy jest obliczana na podstawie PKB na głowę mieszkańca. Poziom ten nie zmienił się w woj. warmińsko-mazurskim, podlaskim, lubelskim i podkarpackim, ale w województwie świętokrzyskim, które było dotychczas traktowane jak te wymienione powyżej, poziom PKB wzrósł, co przekłada się na niższy poziom dofinansowania aż o 15 pkt proc. Podobnie straci też woj. dolnośląskie, śląskie, wielkopolskie, kujawsko-pomorskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, opolskie i sama Warszawa. W przypadku woj. pomorskiego i zachodniopomorskiego

pogorszenie będzie na poziomie 5 pkt proc. Istotna zmiana poziomu dofinansowania zaszła na obszarze woj. mazowieckiego, które jest bardzo zróżnicowane, a jednak w obecnej perspektywie na równi stawiano Warszawę i całe północno-wschodnie Mazowsze oraz region radomski. W nowej perspektywie możliwe będzie zróżnicowanie pomocy w regionach z najniższym PKB zlokalizowanych obok tych z najwyższym, dzięki temu w części regionów wokół Warszawy poziom dofinansowania wzrośnie o 5 pkt proc., do 35proc.

Podsumowanie

Wiedząc już, na jakie działania nastawiona jest polityka spójności w nowej perspektywie, przedsiębiorcy mogą zacząć przygotowywać się do aplikowania o środki. Na pewno trzeba wziąć pod uwagę, że przyszły rok upłynie na przygotowaniu dokumentów programowych i negocjacjach z KE. Pierwsze nabory ruszą najwcześniej w czwartym kwartale 2014 r.

Na pewno przedsiębiorcy będą musieli się przyzwyczaić, że czasy, w których dotacje były przeznaczane na proste działania inwestycyjne, już się skończyły. Teraz można je będzie sfinansować przez formy zwrotne, np. pożyczki. Warto pomyśleć o innowacjach, badaniach, współpracy z jednostkami naukowymi itp., bo na takie inwestycje będzie głównie nakierowany nowy budżet.

●
 Urszula Pieńkowska
 wiceprezes zarządu Maculewicz Consulting
www.maculewicz.pl